Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Informatieplan 2023-2027

Versie 1.0

Datum	10 oktober 2022
Status	Definitief

Colofon

Secretaris Generaal / plv. Secretaris Generaal
Directie Informatiebeleid / CIO

Bezoekadres:
Parnassusplein 5 2511 VX Den Haag

Contactpersoon Hanjo Scheltens
Beleidsadviseur CIO Office
+31(0)6-42985116
j.scheltens@minvws.nl

Versie 1.0
Opdrachtgever CIO VWS
Auteur Hanjo Scheltens
Martijn Verbeek
Mihai Polak
Projectnummer
Bijlage(n)

Termijn rubricering
Datum vaststelling
Behandeld door
Vastgesteld door
Aantal pagina's 16
Exemplaarnummer

Inhoud

Colofon—2
Inhoud—3

1 Inleiding—4
1.1 Aanleiding voor dit Informatieplan—4
1.2 Doel en scope—4
1.3 Leeswijzer—4

2 Visie op zorg en ICT—5
2.1 VWS en de zorg—5
2.2 Zorg en ICT—5

3 Prioritaire doelstellingen digitalisering en informatievoorziening—7
3.1 Buitenkant: Initiatieven van VWS op het gebied van digitalisering en informatievoorziening gericht op het zorgdomein—7
3.1.1 Elektronische gegevensuitwisseling—7
3.1.2 Secundair gebruik van data uit het primaire zorgproces—10
3.1.3 Digitale toegang en regie op toestemming—10
3.1.4 Randvoorwaarden voor passende inzet van AI in de zorg—11
3.1.5 Cybersecurity in de zorg—11
3.1.6 Infectieziektebestrijding en toekomstige pandemieën—12
3.2 Binnenkant: Initiatieven van VWS op het gebied van digitalisering en informatievoorziening voor het VWS-concern—13
3.2.1 Digitale kennis, vaardigheden en inzicht—13
3.2.2 Slimme tools—14

4 Financiële paragraaf—16

1 Inleiding

1.1 Aanleiding voor dit Informatieplan

Conform het Besluit CIO-stelsel Rijksdienst 2021 stelt de departementale CIO een informatieplan op met de strategische visie op de digitale transformatie binnen het primair proces van het ministerie. Het Ministerie van VWS bestaat uit het kerndepartement, de concernonderdelen en ZBO's die samenwerken aan de maatschappelijke en politieke opgaven.
Het Informatieplan schetst de prioritaire doelstellingen van het ministerie op het gebied van digitalisering en informatisering. Digitalisering en informatisering raken twee kanten, namelijk de inspanningen van het departement voor haar beleidsdomeinen (de "buitenkant") en de digitalisering van het departement zelf (de "binnenkant"). De beleidsprioriteiten op het gebied van digitalisering en informatisering in dit plan richten zich met name op de beleidsterreinen rond gezondheidszorg.

Voor de medewerkers van het kerndepartement, de concernonderdelen en ZBO's is het steeds belangrijker dat zij tijdig over de juiste informatie beschikken, zodat ze hun werk optimaal kunnen uitvoeren. Daarbij zijn zij afhankelijk van een goede samenwerking en informatievoorziening met en vanuit het zorgveld en een goede IV-ondersteuning om het eigen werk optimaal uit te voeren. Verschillende ontwikkelingen en innovaties vragen ook om actie binnen de informatievoorziening, zoals toepassen van Cloud, werken met data en openheid en transparantie in het kader van de Wet Open Overheid.

Het Informatieplan sluit daarbij aan op de thema's uit de I-strategie Rijk. De CIO VWS zet zich derhalve in om deze prioritaire doelstellingen tot succesvolle uitvoering te brengen.

1.2 Doel en scope

Het Informatieplan 2023-2027 VWS geeft de strategische visie van het Ministerie van VWS op informatievoorziening weer voor de komende 5 jaar. Dit Informatieplan beschrijft de overkoepelende prioritaire doelstellingen met betrekking tot de gehele informatievoorziening van het kerndepartement inclusief de dienstonderdelen. De voortgang op deze prioritaire doelstellingen wordt jaarlijks gemonitord. Het Informatieplan beoogt daarmee de uitvoering van het VWS-beleid optimaal te ondersteunen door de informatievoorziening te verbeteren. Een betere informatievoorziening is daarbij geen doel maar een middel.
Om deze visie te verwezenlijken, zijn prioritaire doelstellingen geformuleerd. Het is dus geen overzicht van alle grote, lopende projecten bij VWS; deze worden immers vermeld op het Rijks ICT-dashboard.

Het Informatieplan geeft de burger en de Tweede Kamer, beleidsambtenaren en zorgpartijen, het Adviescollege ICT-Toetsing en de Algemene Rekenkamer inzicht in de ontwikkelingen op het gebied van de informatievoorziening binnen VWS, waarmee via het VWS-beleid een bijdrage wordt geleverd aan het verbeteren van de zorg en de eigen organisatie. De reikwijdte van de zorg is van geboortezorg tot ouderenzorg en van huisarts tot specialistische zorg.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de missie van VWS voor de zorg en de visie op zorg en ICT.
Hoofdstuk 3 beschrijft de prioritaire informatiebeleidsdoelstellingen die zijn uitgewerkt in actiepunten.
Hoofdstuk 4 bevat een kwalitatieve financiële paragraaf.

2 Visie op zorg en ICT

2.1 VWS en de zorg

Het Ministerie van VWS heeft als missie: Samen gezond, fit en veerkrachtig met goede, betaalbare en beschikbare zorg op de juiste plek.
We worden met z'n allen steeds ouder en blijven steeds langer vitaal. Daarnaast kunnen we steeds meer ziektes behandelen. Tegelijk maken mensen zich zorgen over de toekomst van de zorg, die veel geld kost en met een tekort aan werknemers kampt. VWS wil dat mensen erop kunnen vertrouwen dat de zorg goed, betaalbaar en beschikbaar is en blijft. VWS wil bijdragen aan het organiseren van goede, passende, toegankelijke en betaalbare zorg.
Om dat te bereiken, maakt het ministerie afspraken met zorgaanbieders om zorg dichterbij huis te bieden, zetten we in op preventie en betere organisatie van werk in de zorg. Slim gebruik van technologie speelt bij al die zaken een rol.
Daarnaast is het noodzakelijk ondersteuning te bieden aan de maatschappelijke opgaven die vragen om anders werken en anders organiseren van zorg binnen en tussen zorgpartijen, en met derde partijen zoals onderzoekers, kwaliteitsmanagement, beleid, toezicht, etc. Hierop inspelen en anticiperen is een grote opgave.

Maar wat heeft de burger hieraan, die als patiënt de noodzakelijke zorg wil krijgen? Voor de realisatie van de missie en het beleid van VWS is de inzet van het hele zorgveld en van de uitvoeringsorganisaties van VWS onontbeerlijk. Samen met het zorgveld en de uitvoerings-organisaties werkt VWS aan de uitvoering van de beleidsdoelstellingen voor verbetering van de zorg en de zorgverlening aan de patiënt en daarmee ook van dit Informatieplan. Zo verbindt VWS beleid aan uitvoering, in het belang van burger en patiënt.

De zorgketen, van huisarts, naar basiszorg, naar specialist, verandert steeds meer in een zorgnetwerk. In netwerkzorg staat de patiënt centraal en heeft hij of zij de regie om in een netwerk van verschillende zorg- en hulpverleners te bewegen. De patiënt kan daarbij ook steeds meer kiezen voor hybride zorg. De juiste informatie op de juiste plek op het juiste moment is daarbij van groot belang. VWS wil de mogelijkheden van digitalisering hierbij inzetten en werkt daarom onder meer aan de voorwaarden waaraan die uitwisseling van informatie moet voldoen.

2.2 Zorg en ICT

Het realiseren van de missie van VWS vergt een goede informatievoorziening. VWS wil dat informatievoorziening en ICT de zorg vooruit helpen en werkt daar actief aan mee. Dat doen we door beleid te maken waarbij voorwaarden voor informatievoorziening en ICT al in een vroeg stadium worden meegenomen. Het informatiebeleid is gericht op voorwaarden voor, en bevorderen van de juiste informatie op de juiste plek, op het juiste moment en in de juiste vorm. VWS stelt daarbij de kaders en zorgt voor waarborgen met wet- en regelgeving, ziet toe op het juiste gebruik daarvan en neemt en ondersteunt en stimuleert initiatieven om een goede informatievoorziening te organiseren. Hierdoor kunnen zorggegevens makkelijk, veilig en betrouwbaar tussen patiënten en zorgverleners en tussen zorgverleners onderling worden gedeeld en kunnen mensen regie op hun gezondheid en hun eigen gezondheidsgegevens houden.
VWS zet in op nieuwe waardevolle ICT-ontwikkelingen als middelen voor de maatschappelijke opgaven voor de zorg, zoals bijvoorbeeld de toepassingen van eHealth, Artificial Intelligence (AI) en robotisering, waar die mogelijk kunnen bijdragen aan betere en slimmere behandelmethodes.

VWS werkt onder meer gezamenlijk en sectorbreed met de zorgpartijen in het Integraal Zorgakkoord (IZA) aan afspraken hoe sectoren elkaar kunnen helpen en wat men van elkaar

kan verwachten. Het IZA is het vertrekpunt voor de komende jaren. Een van de thema's is digitalisering en gegevensuitwisseling. We werken daarbij nauw samen met de partijen in het zorgveld, want zowel de overheid als het veld kan dit niet alleen. Een voorbeeld hiervan is verbetering van gegevensuitwisseling tussen patiënt/cliënt en zorgverleners en zorgverleners onderling, dat expliciet staat benoemd in het coalitieakkoord 2021-2025. Hiervoor is gedurende de huidige regeerperiode €1 miljard beschikbaar gesteld.

3 Prioritaire doelstellingen digitalisering en informatievoorziening

Voor het verwezenlijken van bovenstaande visie is een aantal doelstellingen prioritair. Deze zijn onderverdeeld in twee kanten van VWS, die hieronder worden uitgewerkt:

1. Buitenkant: Initiatieven van VWS op het gebied van digitalisering en informatievoorziening gericht op het zorgdomein;
2. Binnenkant: Initiatieven van VWS op het gebied van digitalisering en informatievoorziening voor het VWS-concern[1].

De buitenkant kan niet zonder de binnenkant: om de doelstellingen van de buitenkant mogelijk te maken, moeten we de doelstellingen van de binnenkant eveneens realiseren. Voor beleid en uitvoering geldt dat we dit dichter tegen elkaar aan willen organiseren. De hieronder beschreven prioritaire doelstellingen zijn uitgewerkt in actiepunten, die VWS de komende jaren voornemens is uit te voeren.

3.1 Buitenkant: Initiatieven van VWS op het gebied van digitalisering en informatievoorziening gericht op het zorgdomein

Hoe we in de toekomst kwalitatief goede zorg betaalbaar en toegankelijk houden is een grote uitdaging waar Nederland voor staat. De juiste informatie op de juiste plek op het juiste moment is hiervoor een randvoorwaarde. En elektronische gegevensuitwisseling is daarvoor onontbeerlijk: we leven immers in het digitale tijdperk waarin bedrijven en burgers verwachten dat informatie op ieder gewenst tijdstip gemakkelijk toegankelijk is en beschikbaar kan worden gemaakt aan iedereen die deze informatie nodig heeft.
Dat geldt ook voor gezondheidsinformatie! Temeer nu de zorg steeds meer in netwerken is georganiseerd, waardoor ook steeds meer informatie tussen partijen moet worden uitgewisseld.
Om invulling aan juiste informatie op juiste plek op het juiste moment te kunnen geven zal VWS zich richten op de volgende prioriteiten:

3.1.1 Elektronische gegevensuitwisseling

Wat bedoelen we:

- Gegevensuitwisseling tussen patiënt en zorgverlener

Goede zorg betekent eveneens dat mensen regie en zeggenschap houden over hun gegevens. Mensen hebben recht op inzage in hun eigen gezondheidsgegevens en om te weten wat er met hun aangeleverde informatie gebeurt en wat het gevolg is als ze toestemming geven voor (her)gebruik. Wanneer mensen beter op de hoogte zijn van hun eigen gezondheidsgegevens, kunnen ze meer betrokken zijn bij hun eigen gezondheid en zorg en wordt samen beslissen beter gefaciliteerd.

Wat wil VWS daar voor doen:

- Stimuleren gegevensuitwisseling tussen patiënt en zorgaanbieder m.b.v. PGO's (Persoonlijke GezondheidsOmgevingen).

VWS stimuleert de ontwikkeling en het gebruik van PGO's. Een PGO is een app of website waar je je medische gegevens en bepaalde gegevens kunt toevoegen. Dit in aanvulling op de lopende VIPP-programma's (Verbeterprogramma Informatieuitwisseling Patiënt-Professional).

[1] Onder het VWS concern verstaan we het departement en de organisaties die onder VWS vallen, zoals het RIVM, CAK, ZinL, CIZ, CIBG etc.

- Gegevensuitwisseling tussen zorgaanbieders onderling

In de gezondheidszorg werken zorgverleners veelal digitaal. Zorginformatie wordt in systemen vastgelegd en soms uitgewisseld met zorgverleners van andere zorginstellingen. Dat gebeurt echter nog te weinig, waardoor veel administratieve lasten worden ervaren, patiënten hetzelfde verhaal aan verschillende zorgverleners moeten vertellen en onderzoeken onnodig worden herhaald. Elektronische gegevensuitwisseling speelt daarom een belangrijke rol in het leveren van goede zorg door het voorzien van de juiste informatie op het juiste moment voor zorgverleners.
Goede gegevensuitwisseling draagt bij aan goede en veilige zorg voor de patiënt/cliënt en is een essentiële randvoorwaarde om onder andere doelen uit het integraal zorgakkoord (IZA) en het programma WOZO (Wonen, ondersteuning en zorg voor ouderen) te kunnen behalen. De zorg is daarbij sterk afhankelijk van goede ICT-systemen voor het verlenen van goede zorg aan patiënten, maar ook voor wetenschappelijk onderzoek, de ontwikkeling van betere en nieuwe behandelingen en voor het maken van beter beleid. Om de zorg-ICT-markt opener, transparanter en eerlijker te maken, wordt een actieplan opgesteld. Dit actieplan is gericht op onder andere het versterken van de vraagzijde (zorginstellingen), op het beter samenwerken met ICT-leveranciers en op open systemen te stimuleren door normen, API's en wetgeving.
Daarnaast is van belang dat nieuwe uitvragen van gegevens beter op elkaar worden afgestemd en bestaande kwaliteitsinformatie opnieuw wordt gebruikt. Hier wordt naar gestreefd binnen het programma Keteninformatie Kwaliteit Verpleeghuiszorg (KIK-V) zodat zorgaanbieders niet steeds dezelfde informatie aan hoeven te leveren aan verschillende landelijke ketenpartijen.
Voor het goed kunnen delen en gebruiken van zorginformatie is het van belang dat de juiste juridische grondslag aanwezig is of gecreëerd wordt. Zonder de juiste grondslag mag informatie niet gedeeld worden. Daarnaast is het belangrijk dat de zorginformatie voor de ene zorgverlener dezelfde betekenis heeft als voor de andere zorgverlener. Dat is eenheid van taal in gegevensuitwisseling. De focus ligt hierbij op de gebruiksvriendelijkheid van registratie, harmonisatie van terminologie- en codestelsels en goede toepassing van zorginformatiebouwstenen. Binnen het programma publiek houderschap zijn overleggroepen gestart waarin binnen deze onderwerpen gekeken wordt naar de actuele problematiek en nagedacht wordt over oplossingsrichtingen om zo een verbeterslag te kunnen maken.

Wat wil VWS daarvoor gaan doen:

- Uitvoeren Meerjarenagenda Wegiz

Met het Wetsvoorstel elektronische gegevensuitwisseling in de zorg (Wegiz) en de aanwijzing van verplichte elektronische gegevensuitwisselingen neemt de overheid regie op de standaardisering en bevordering van elektronische gegevensuitwisseling in de zorg. Zorgaanbieders moeten op basis van de Wegiz voor een aangewezen gegevensuitwisseling gebruikmaken van gecertificeerde ICT-producten of diensten. Leidraad hiervoor is de Meerjarenagenda Wegiz. Hier staan o.a. door het veld aangedragen gegevensuitwisselingen op die in aanmerking komen voor een verplichting onder de Wegiz. Het programma Egiz zal in samenwerking met andere directies de uitwerking van de AMvB's vormgeven die onder Wegiz zullen worden aangewezen. Het toepassen van eenheid van taal en techniek in de standaardisatie van gegevensuitwisseling is hierbij een belangrijk onderdeel.

- Herijking Grondslagen

Het is belangrijk dat medische gegevens uitgewisseld kunnen worden met de juiste informatie, op het juiste moment, op de juist plek. Met medische gegevens moet ook zorgvuldig worden omgegaan. Recht op bescherming van persoonsgegevens is van belang met het oog op privacy en toegang tot de zorg. Daarom vereisen internationale en nationale wetgeving (zoals de AVG, WBGO en Wabvpz) grondslagen voor het verwerken van gegevens. Maar er worden knelpunten ervaren rondom de uitvoering van de huidige grondslagen. Het gaat o.a. om de handelingsverlegenheid bij zorgprofessionals en patiënten die niet weten wat wel en niet mag, de huidige grondslagen niet aansluiten op actuele ontwikkelingen zoals

digitalisering en beleidswensen, en dat weinig Nederlanders hebben aangegeven of ze al dan niet toestemming verlenen. Als laatste, toestemmingen worden ook niet doelmatig geregistreerd. Daarom wordt het wetsvoorstel aanpassing voorwaarden gegevensuitwisseling acute zorg voorbereid waarin de voorwaarden die met het oog op gegevensbescherming worden gesteld aan gegevensuitwisseling in de acute zorg, worden herijkt. Daarnaast wordt een beleidsvisie opgesteld inzake de herijking van de voorwaarden die met het oog op gegevensbescherming worden gesteld aan gegevensuitwisseling in de zorg in brede zin.

- Grondslagen creëren voor gegevensverwerking

Om de gegevensuitwisseling te verbeteren stelt VWS regulier verzamelwetten op die betrekking hebben op gegevensverwerking. Een verzamelwet is een efficiënt middel om veel ad hoc en kleinere beleidswensen te regelen waarvoor een zelfstandig wetsvoorstel niet opportuun is. Verzamelwetten zijn een geschikt instrument om de juiste grondslag voor gegevensuitwisseling op een relatief snelle manier te creëren doordat verschillende (kleine) beleidswensen in één keer gebundeld kunnen worden uitgevoerd. Aangezien steeds meer aandacht ontstaat voor gegevensverwerking en hierover meer bewustwording wordt gecreëerd, is de verwachting dat in de (nabije) toekomst regelmatig nieuwe ad hoc en kleinere beleidswensen inzake gegevensverwerking op zullen komen.
Met deze Verzamelwetten beoogt VWS de wettelijke grondslagen vast te leggen voor het verstrekken, verwerken en gebruiken van specifieke (medische) gegevens, bijvoorbeeld voor het uitvoeren van vervolgdiagnostiek.

- Opstellen beleidslijn generieke functies

Vanwege de verscheidenheid aan ICT-systemen in de zorg, is het belangrijk dat generieke functies op een infrastructuuronafhankelijke wijze worden ingevuld. Generieke functies komen meestal tot stand door inzet van marktpartijen, maar zijn vaak niet landelijk dekkend beschikbaar of te versnipperd. Waardoor ze vaak alleen te beperkt, lokaal of sector specifiek te gebruiken zijn. Het kabinet heeft het verbeteren van elektronische gegevensuitwisseling in de zorg geprioriteerd en daarom is besloten meer regie te nemen op de realisering van generieke functies.
Er wordt nu gekeken op welke wijze VWS regie moet nemen om generieke functies te gaan realiseren. De mogelijkheden hoe die regie er uit moet zien, wordt ten behoeve van het toegezegde afwegingskader onderzocht. Nu al kan geconcludeerd worden, dat er geen "one size fits all" vorm van regie is. Want voor sommige generieke functies heeft de markt al veel gerealiseerd en kan het veld bijvoorbeeld met gesprekken gestimuleerd worden interoperabiliteit te realiseren, zodat er een landelijk dekkende oplossing komt, terwijl voor andere generieke functies de markt in het geheel niet tot een landelijke oplossing komt.
VWS zet in eerste instantie in op de volgende zes geprioriteerde generieke functies: identificatie, authenticatie, toestemming, autorisatie, lokalisatie en adressering. Voor vier van de zes zijn NEN-normeringstrajecten gestart in opdracht van VWS, namelijk voor de geprioriteerde functies toestemming, identificatie & authenticatie en lokalisatie, met als doel de interoperabiliteit van landelijk dekkende oplossingen voor deze generieke functies mogelijk te maken en op korte termijn keuze te maken voor de te gebruiken standaarden.

- Toekomstbestendig maken UZI (Unieke Zorgverlener Identificatie)-middelen

Voor de uitwisseling van medische gegevens is het randvoorwaardelijk dat een zorgprofessional zich op een betrouwbare en veilige manier digitaal kan identificeren en authentiseren. Vanuit VWS wordt nu het authenticatiemiddel UZI uitgegeven. De huidige UZI-middelen worden als gebruiksonvriendelijk ervaren en zijn niet geschikt voor grootschalige uitrol in het zorgveld.
Vanuit het Ministerie van VWS is daarom het project 'toekomstbestendig maken UZI-middelen' opgestart. Doel van het project is om te komen tot digitale identificatiemiddelen die breed ingezet kunnen worden in het zorgveld en die de huidige UZI-middelen op termijn gaan vervangen. Daarbij kan gebruik gemaakt worden van erkende publieke en private

inlogmiddelen vanuit de aankomende wet Digitale Overheid (bijvoorbeeld DigiD) en bestaat ook de wens om zorgeigen inlogmiddelen zoals een ziekenhuispas te kunnen gebruiken. VWS heeft in samenspraak met het zorgveld een oplossingsrichting vastgesteld. Inmiddels worden voorbereidingen getroffen voor een wetgevingstraject, waardoor in de toekomst grootschalige implementatie kan plaatsvinden. In de tussentijd wordt het zorgveld voorbereid op implementatie. Dat gebeurt onder andere door de oplossingsrichting technisch te beproeven en pilots uit te voeren.

- Implementeren verplichtingen EHDS (European Health Data Space)

De Europese Commissie stelt voor burgers rechten te geven waarmee zij meer controle en zeggenschap krijgen op de toegang en het gebruik van hun elektronische gezondheids-gegevens voor de levering van zorg (primair gebruik), alsook voor andere maatschappelijke doeleinden zoals wetenschappelijk onderzoek, innovatie, en beleidsvorming (secundair gebruik). Ten slotte beoogt het voorstel een interne markt voor digitale gezondheidsproducten en -diensten, zoals elektronische medische dossiersystemen tot stand te brengen, door de regels omtrent de (product)veiligheid, beveiliging en interoperabiliteit binnen de EU te harmoniseren en zo de effectiviteit en efficiëntie van de gezondheidszorg te bevorderen. VWS zet zich komende jaren in om de verplichtingen uit de EHDS te implementeren ten behoeve van primair en secundair datagebruik. VWS kijkt constructief en kritisch mee op de totstandkoming van de EHDS. Dit voorstel vraagt een scherpe Nederlandse blik op welke onderdelen sprake is van subsidiariteit en proportionaliteit.

3.1.2 Secundair gebruik van data uit het primaire zorgproces

Wat bedoelen we:
Om de best mogelijke gezondheidszorg in Nederland te verlenen, is databeschikbaarheid nodig voor hergebruik.
Voorbeelden van resultaten van hergebruik van zorgdata zijn:

- betere gepersonaliseerde zorg;
- transparantie (kwaliteitsevaluatie) en beleid;
- wetenschappelijk onderzoek en innovatie (o.a. AI);
- vermindering administratieve lasten, verbetering planning en logistiek, zorginkoop, management- en stuurinformatie.

Wat wil VWS daarvoor gaan doen:

- Opstellen visie en routekaart Secundair datagebruik

Er wordt een gezamenlijke visie en aanpak (routekaart) opgesteld om de essentiële knelpunten samen met het zorgveld op te lossen. Bijvoorbeeld door samen met het zorgveld werkafspraken te maken en technische standaarden af te stemmen, en waar nodig door verduidelijking of aanpassing van wet- en regelgeving. Hierbij wordt aansluiting gezocht met Health-RI[2] en EHDS (European Health Data Space). Het kabinet heeft een investering gedaan in Health-RI vanuit het Nationaal Groeifonds, met als doel om een integrale, nationale gezondheidsdata-infrastructuur te ontwikkelen. Hiervoor zijn verschillende werkgroepen ingericht die knelpunten voor het hergebruik van gezondheidsdata inventariseren en met oplossingen komen. Zie punt '3.1.1. Implementeren verplichtingen EHDS' over de implementatie van de verplichtingen rond secundair datagebruik.

3.1.3 Digitale toegang en regie op toestemming

Wat bedoelen we:
VWS werkt toe naar een situatie waarin gegevensuitwisseling plaatsvindt die de zorg volgt en daarmee dat digitale toestemming van patiënten de zorg volgt zonder belemmeringen van de

[2] HEALTH-RI is een stichting ter bevordering van een toegankelijke data infrastructuur op het gebied van gezondheidsgegevens. Met als doel dat onderzoekers, burgers en zorgverleners toegang kunnen verkrijgen tot deze data en deze voor verschillende doeleinden kunnen gebruiken.

technische inrichting van gegevensuitwisselingssystemen. Hierdoor krijgt de patiënt meer regie op zijn eigen zorggegevens.

Wat wil VWS daarvoor gaan doen:

- Uitvoeren Programma Implementatie Digitale Toegang

Het implementatieteam Digitale Toegang heeft als doel te zorgen dat patiënten bij zoveel mogelijk zorgdienstverleners die digitale dienstverlening aanbieden, voor diensten die dat vereisen, tenminste kunnen inloggen op het niveau substantieel met een door het Ministerie van BZK erkend middel. Zowel DigiD substantieel als Vrijwillig Machtigen worden breed geïmplementeerd in het zorgveld.
Via de implementatie van de TVS (ToegangVerleningService)-Routeringsvoorziening ondersteunen we zorgaanbieders in de aansluiting op de inlogmiddelen en voorzieningen van BZK. TVS maakt het voor overheidsorganisaties eenvoudig om via inlogmiddelen zoals eHerkenning en DigiD hun digitale dienstverlening te ontsluiten voor ondernemers en burgers.
Met het Ministerie van BZK en Logius wordt samengewerkt om machtigingsvoorzieningen te realiseren voor burgers die zelf niet kunnen of willen inloggen. De uitvoering zal geschieden binnen de hiervoor reeds ter beschikking gestelde middelen.

3.1.4 Randvoorwaarden voor passende inzet van AI in de zorg

Wat bedoelen we:
VWS wil samen met de zorgpartijen de juiste zorg op de juiste plek (op het juiste moment) realiseren. Voor iedereen, nu en in de toekomst. Het gebruik van kunstmatige of artificiële intelligentie (AI) kan ons daarbij helpen. Bijvoorbeeld door het gebruik van voorspelmodellen in preventie, diagnostiek of behandeling of door het accuraat kunnen beoordelen van beeld, spraak of samenvatten van klinische teksten. Als we de potentie van AI omzetten naar daadwerkelijk ervaren waarde voor patiënten, zorgverleners en burgers kan dat enorme impact hebben op de toegankelijkheid en kwaliteit van gezondheid en zorg. VWS helpt zorgpartijen deze potentie te verzilveren door accent te leggen op de uitkomsten en zinvol gebruik van AI in medische hulpmiddelen, uiteraard binnen de geldende juridische randvoorwaarden en in samenhang met bredere (digitaal) innovatie en transformatiebeleid.

Wat wil VWS daarvoor gaan doen:

- Uitvoeren Beleidsvisie Waardevolle AI voor Gezondheid

Deze beleidsvisie beschrijft de VWS-visie voor Artificiële Intelligentie (AI) in gezondheid en zorg en adresseert de beleidsuitgangspunten die hieraan ten grondslag liggen. Met als doel dat AI als medisch hulpmiddel mensgericht en betrouwbaar wordt ingezet in de Nederlandse gezondheidszorg en deel uit maakt van goede zorg.
VWS wil hiertoe het gebruik stimuleren van de Nationale Routekaart Databeschikbaarheid AI en wil een beleidsvisie opstellen voor het secundair gebruik van data voor databeschikbaarheid voor AI. Zie hiervoor ook het bovenstaande thema Secundair gebruik van data.

- Stimuleren implementatie Leidraad kwaliteit AI in de zorg

De leidraad AI in de zorg helpt zorgverleners in alle sectoren om de kwaliteit van aangeboden AI te beoordelen en helpt ontwikkelaars om kwalitatieve, betrouwbare AI te ontwerpen en realiseren. Inzicht in criteria en bijbehorende eisen om kwaliteit van AI vanuit een zorgperspectief te toetsen helpt bovendien vertrouwen in AI voor gezondheid te realiseren. De leidraad draagt ook bij aan uniformiteit en het proces van markttoelating en vergoeding door verzekeraars.

3.1.5 Cybersecurity in de zorg

Wat bedoelen we:
De ontwikkelingen op het gebied van digitalisering binnen de zorgsector gaan snel. Bovendien heeft de COVID-19 crisis ervoor gezorgd dat de zorgsector vaker en meer gebruik

maakt van digitale technologieën. Digitalisering van de zorgsector is noodzakelijk om de zorg goed, toegankelijk, betrouwbaar én betaalbaar te houden, maar heeft ook een keerzijde. Het gebruik en de afhankelijkheid van digitale technologieën neemt toe en de impact van cyberincidenten dus ook. Tegelijk nemen cyberdreiging en cyberspionage niet af. Het is nú meer dan ooit van belang dat de zorgsector zich bewust is van cybersecurity. Om dit te bereiken wil VWS inzetten op bewustwording en het stimuleren van veilig gedrag.

Wat wil VWS daarvoor gaan doen:

- Uitbreiden diensten expertisecentrum Z-CERT

Z-CERT is het Expertisecentrum op het gebied van cybersecurity in de zorg. Opgericht op initiatief van de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (NVZ), Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU), De Nederlandse ggz (GGZ) en VWS. In januari 2020 is Z-CERT aangewezen als computer emergency response team voor de gehele zorgsector. Z-CERT heeft specifieke kennis van medische hard- en software, ondersteunt zorginstanties bij een digitaal incident en vergroot de weerbaarheid van de sector op het gebied van cybersecurity. Op dit moment zijn de diensten beschikbaar voor ziekenhuizen en GGZ-instellingen, op termijn beoogt VWS deze diensten uit te breiden naar de hele zorgsector.

- Vergroten paraatheid op incidenten en crises

VWS trekt hierin samen met het Cyberteam en het Departementaal Coördinatiecentrum Crisisbeheersing (DCC)VWS op, zodat we, indien nodig, in de nationale crisisstructuur bijeen kunnen komen. Het VWS programma Realisatie Digitale Ondersteuning (RDO) heeft een (open source) digitale kwetsbaarheid analyse tool opgeleverd in juli 2022. Hiermee kunnen digitale zwakheden in IT-systemen en technische omgevingen continu volledig geautomatiseerd worden opgespoord en gerapporteerd. Er is dus altijd een actueel beeld van de digitale kwetsbaarheden die direct, en soms zelfs automatisch, moeten worden opgelost. Hierdoor worden we minder kwetsbaar voor digitale dreigingen. Dit cybersecurity middel is ontstaan en wordt onderhouden om de coronatoepassingen veilig te houden, maar kan in principe in elke organisatie (overheid en non-profit) generiek worden ingezet.

3.1.6 Infectieziektebestrijding en toekomstige pandemieën

Wat bedoelen we:
Digitale toepassingen hebben ook in tijden van crisis een zinvolle bijdrage geleverd aan de bestrijding van het coronavirus. VWS wil ook in tijden zonder crises zorgen voor het tot stand brengen en in stand houden van specifieke digitale ondersteuningsmiddelen en infrastructuur die VWS, GGD-GHOR en de regionale GGD's, RIVM en mogelijk andere partijen helpen bij het uitvoeren van hun taken ten behoeve van infectieziektebestrijding en mogelijk toekomstige pandemieën.

Wat wil VWS daarvoor gaan doen:

- Bestrijden van een toekomstige infectiecrisis

VWS werkt aan het voorbereiden van Nederland op de bestrijding van een volgende infectiecrisis. Het versterken van de publieke gezondheid en in het bijzonder de infectieziektebestrijding (IZB) heeft daarbij de focus. Dat gebeurt onder meer door op een beheerste manier het geheel van ICT-systemen dat de bestrijding van een uitbraak ondersteunt te verbeteren, samen met het RIVM, de GGD's en GGD GHOR NL. Het doel is om te komen tot een samenwerkend geheel van systemen die zowel in de koude fase (reguliere bestrijding) als in de warme fase (pandemische bestrijding) gebruikt kunnen worden door de IZB-professionals van de genoemde partijen.

- Actief blijven van het CoronaCheck-stelsel

Het CoronaCheck-stelsel blijft in ieder geval tot 30 juni 2023 actief, omdat ook de Verordening van het EU Digitaal-Covid-Certificaat (DCC) tot dat moment is verlengd. Voor de reizende Nederlander kan een certificaat (QR-code) in andere EU-landen, of een van de dertig aangesloten landen buiten de EU, nog nodig kan zijn. Daarnaast kan de CoronaCheck-

app desgewenst ingezet worden, bijvoorbeeld in het kader van de sectorplannen, om een corona testbewijs in Nederland weer te herintroduceren.

- Actief blijven van de vaccinatieregistratiesystemen en uitzonderingsroutes

Ook voor de vaccinatieregistratiesystemen en uitzonderingsroutes geldt dat deze actief moeten blijven zolang toegediende vaccinaties van Nederlanders centraal moeten worden geregistreerd en/of burgers een vaccinatie-, herstel- of testbewijs moeten kunnen tonen ten behoeve van toegang of reizen.

3.2 Binnenkant: Initiatieven van VWS op het gebied van digitalisering en informatievoorziening voor het VWS-concern

Om de VWS-medewerkers beter toe te rusten op hun taken en hen daarbij te ondersteunen, is het essentieel dat we als departement en de concernonderdelen onze eigen digitale systemen en processen goed hebben ingericht. Daarnaast dienen medewerkers te beschikken over de nodige I-kennis en –vaardigheden en de juiste tools. Hiermee wordt I een integraal onderdeel van beleidsontwikkeling en uitvoering.

3.2.1 Digitale kennis, vaardigheden en inzicht

Wat bedoelen we:
ICT is overal in onze steeds verder digitaliserende samenleving. En de ICT-ontwikkelingen gaan steeds sneller. In een bewust digitaal VWS beschikken alle medewerkers, van beleid tot uitvoering, over de nodige I-kennis en -vaardigheden. Zodat de I vanaf het begin van de beleidsontwikkeling wordt meegenomen. "I in het hart van beleid" en nieuwe ontwikkelingen vragen om ambtelijk vakmanschap bij alle betrokkenen. VWS implementeert de Wet Open Overheid (WOO).

Wat wil VWS daarvoor gaan doen:

- Uitvoeren programma I-vakmanschap

De trends en ontwikkelingen in het zorgveld gaan snel. Om op de hoogte te zijn van deze ontwikkelingen, is het van belang dat VWS-medewerkers zich scholen op I-gebied en deelnemen aan relevante congressen, webinars en cursussen, etc. Dit, in combinatie met het vroegtijdig betrekken van het CIO-office bij beleidsvoorstellen, zorgt dat IV componenten in beleid beter worden geïntegreerd. Daarnaast werken we aan bewustwording van het belang van werken met data.

- Uitvoeren LifeCycle Management (LCM) en projectportfoliomanagement

VWS heeft het LifeCycle Management (LCM) ingericht op het gebied van infrastructuur en applicaties en houdt het bijbehorende portfolio bij. Daarnaast houdt VWS een overzicht bij van projecten binnen het VWS-concern met een i-component van minimaal € 1 miljoen voor uitvoeringsorganisaties, en minimaal € 5 miljoen voor ZBO's: de I-Projectenportfolio.

- Informatieparagraaf in elk beleidsvoorstel

In een tijd waar de I van dermate belang is, is het noodzakelijk om de CIO vroegtijdig te betrekken bij beleidsvoorstellen. Dit kan worden bewerkstelligd door een informatieparagraaf toe te voegen in het format voor een beleidsvoorstel. Hierin wordt expliciet aandacht gevraagd voor privacy, informatiebeveiliging en eventuele alternatieven.
Beleidsvoorstellen, programma's en projecten met een I-component groter dan € 2 miljoen of met een verwachte grote politiek-bestuurlijke of maatschappelijke impact, worden besproken en geprioriteerd in de Bestuursraad. Hiermee worden mogelijkheden, kosten en risico's op IT-gebied vroegtijdig onder de aandacht van de Bestuursraad gebracht.

- Open op Orde: uitvoeren meerjarenactieplan informatiehuishouding VWS

Dit meerjarenactieplan van WVS is een uitwerking van het rijksbrede generiek actieplan informatiehuishouding, waarbij aandacht wordt besteed aan de (door)ontwikkeling van

professionals, volume en aard van informatie, informatiesystemen en bestuur en naleving. Per actielijn zijn voor VWS deelthema's geformuleerd. VWS is zelf verantwoordelijk voor de uitvoering van het eigen actieplan. BZK (bureau regeringscommissaris) coördineert de interdepartementale uitvoering.

- Uitbreiden kennis en capaciteit van privacy binnen VWS

Privacy is een belangrijk aspect bij beleidsvorming en wetsvoorstellen met een IT-component. Om te waarborgen dat er voldoende kennis op het gebied van privacy is bij nieuwe beleids- en wetgevingstrajecten, wil VWS per beleidskolom een privacy officer aanstellen.

- Aanstellen Chief Data Officer (CDO)

De CDO zorgt ervoor dat VWS beslissingen neemt die onderbouwd zijn door data. De CDO ontwikkelt een datavisie en datastrategie en de bijbehorende data governance en datamanagement binnen VWS. De thema's cybersecurity en gegevensbescherming zijn hiermee onlosmakelijk verbonden.

- Inrichten Datalab

Door het inrichten van een datalab kunnen we experimenteren met data analytics ten behoeve van beleidsontwikkeling. Daarnaast kunnen we de schaarse krachten bundelen, kennis delen tussen verschillende organisaties, organisatie-overstijgende vraagstukken aanpakken en agenderen.

- Opzetten Algoritmeregister

Het Algoritmeregister bevat een overzicht van de algoritmen die worden gebruikt binnen VWS en de concernonderdelen en zal centraal worden bijgehouden binnen VWS. Jaarlijks zal worden geïnventariseerd of de informatie nog compleet en actueel is. Daar waar nodig zal het register dan worden bijgewerkt. Parallel hieraan zal van het register ook een openbare versie worden gedeeld op de VWS website.

3.2.2 Slimme tools

Wat bedoelen we:
Om slim beleid te kunnen maken hebben medewerkers de beschikking over de juiste tools ende juiste data, op het juiste moment. Ze kunnen grenzeloos samenwerken met iedereen binnen en buiten de overheid door middel van de juiste generieke voorzieningen. Verantwoording afleggen, zowel intern als extern, is daarmee makkelijk en transparant. Ze kunnen eigentijds, dus hybride werken en vergaderen op een slimme manier met praktisch, veilig en betrouwbaar materiaal.
De onderliggende infrastructuur is natuurlijk up-to-date en voldoet aan de laatste eisen op het gebied van security en privacy. Dit vereist security by design en privacy by design.

Wat wil VWS daarvoor gaan doen:

- Uitvoeren programma Eigentijds werken

Implementeren van (innovatieve) oplossingen die ervoor zorgen dat de VWS-medewerker bevlogen, gezond en gemotiveerd werkt in de nieuwe realiteit van de (post) COVID-periode waarbij afwisselend thuis, op kantoor of elders werken het nieuwe normaal is.
Eén van de onderdelen van het programma is de digitale werkomgeving (IV/ICT): passende ICT-ondersteuning voor de medewerkers van VWS die hen optimaal ondersteunt in hun werkzaamheden.

- Inzetten op generieke overheidsvoorzieningen

Om de medewerkers een goede digitale werkomgeving te kunnen bieden, doet VWS mee aan de rijksbrede doorontwikkeling en innovatie van de generieke voorzieningen, met name de digitale ICT-infrastructuur (RDI) en de Samenwerkingsfunctionaliteit (SWF). Om informatie

snel toegankelijk te maken voor de WOO wordt geïnvesteerd in modernisering van documentmanagementsystemen, in samenwerkingsverband binnen het Rijk.
VWS implementeert de Wet Digitale Overheid (WDO) na inwerkingtreding. VWS neemt daarnaast deel aan het Overheidsbrede Beleidsoverleg Digitale Overheid (OBDO), de Programmaraad Generieke Digitale Infrastructuur (PGDI) en de Programmeringsraad Logius.

- Versterken van cybersecurity

De informatiebeveiligingsexperts van VWS werken continu aan het verbeteren van de informatieveiligheid van het ministerie. Als focuspunt voor die activiteiten richten zij zich de komende jaren op weerbaarheid tegen ransomware-aanvallen. Dit zijn aanvallen waarbij kwaadwillenden data gijzelen, wat kan betekenen dat organisaties hun werk niet meer kunnen doen of informatie verliezen, tenzij er losgeld betaald wordt. Onder coördinatie van de Chief Information Security Officer (CISO) wil VWS inzetten op een aantal strategieën, waaronder (het versterken van) kwetsbaarheidsanalyses (Red-teaming), logging, backups en onderlinge informatieuitwisseling.

- Ontwikkelen open source software binnen VWS

Door het streven naar maximale transparantie, de vereiste hoge kwaliteit waaronder de privacy en security normen waaraan moet worden voldaan en breed (her)gebruik van software en de schaarste aan hoogwaardige digitale expertise in de markt, ontwikkelt VWS binnen het departement software en stelt deze hier beschikbaar. Het betreft maatwerk en generieke software en apps volgens het principe van open source software (o.a. voor Corona pandemie bestrijding en digitale kwetsbaarheid analyse) die in beginsel niet in de markt te verkrijgen is. Deze werkwijze is in lijn met de gedragsregels en uitzonderingen geformaliseerd in de tijdelijke Wet Markt & Overheid. Er is nadrukkelijk voor open source ontwikkeling gekozen uit het oogpunt van transparantie en kwaliteitsverbetering.

4 Financiële paragraaf

Conform artikel 4 van het Besluit CIO Stelsel Rijksdienst 2021 bevat het meerjarig informatieplan een financiële paragraaf. De financiële paragraaf geeft kwalitatief inzicht in de financiële impact van de prioritaire doelstellingen in het informatieplan.

De beschreven prioritaire doelstellingen zijn nadrukkelijk thema's die VWS voornemens is de komende jaren uit te voeren. Het zijn dan ook nog geen uitgewerkte projecten met bijbehorende budgetten. Tegelijkertijd zijn deze plannen prioritair omdat ze voor een groot deel onvermijdbaar zijn: we zijn voornemens dit te gaan doen omdat we met informatiebeleid willen zorgen voor een efficiëntere zorg, doordat burgers, patiënten en zorgverleners minder tijd kwijt zijn met administratieve handelingen, zoals door het overtypen van gegevens, het fysiek overdragen van gegevens of met het achterhalen van ontbrekende gegevens.

De invulling van de plannen moet plaatsvinden binnen de beschikbare middelen. Voor zover hiervoor middelen moeten worden verschoven, zal dit plaatsvinden via het reguliere begrotingsproces. Een andere bron van financiering zijn middelen die beschikbaar zijn gesteld vanuit het coalitieakkoord, waarin wordt ingezet op verbetering van de gegevensuitwisseling tussen patiënt en zorgverlener en zorgverleners onderling. Gedurende de huidige regeerperiode is hiervoor een aanvullende post van €1 miljard beschikbaar. Hierbij wordt op dit moment gewerkt aan een meerjarige uitwerking . Deze meerjarige uitwerking wordt vertaald naar een bestedingsplan dat bij Voorjaarsnota 2023 gereed moet zijn.